

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TARPTAUTINIŲ OPERACIJŲ, PRATYBŲ IR KITŲ
KARINIO BENDRADARBIAVIMO RENGINIŲ ĮSTATYMO NR. I-555 1, 2, 3, 8, 9 IR
12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-20-1857) (TAIS- 20-11880(2))**

2020-10-27 Nr. NV-2917

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

2. Projekto tikslas. Projektas parengtas siekiant įgyvendinti Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso (toliau – NATO SOFA) III straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje (toliau – Susitarimas) VII straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas, atitinkamai išplečiant Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo (toliau – TOĮ) taikymo sritį naujoms kategorijoms asmenų (rangovams, taip pat karinių pajėgų narių, civilių komponento ir rangovų išlaikytiniams, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais Lietuvos Respublikoje pagal šias tarptautines sutartis) bei numatant *statusą patvirtinančio dokumento* (toliau – *Statuso pažymėjimas*) išdavimą kitų valstybių kariams, karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams bei rangovams (fiziniais asmenimis, rangovų darbuotojams), taip pat visų jų išlaikytiniams, kurių statusą reguliuoja Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys dėl karinių pajėgų statuso.

3. Dabartinė situacija. Galiojantis TOĮ 12 straipsnis reguliuoja tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose renginiuose dalyvaujančių kitų valstybių karinių vienetų, karių ir karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų vykimą per Lietuvos valstybės sieną ir jų statusą, tačiau nereguliuoja kitų subjektų grupių (rangovų ir išlaikytinių) teisinės padėties Lietuvos Respublikoje. Galiojančiame TOĮ nenumatyta galimybė TOĮ įvardintais tikslais Lietuvos Respublikoje esančių Asmenų statusą formalizuoti dokumentu, kuris patvirtintų tokių asmenų tapatybę ir statusą. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos teisės aktai nenustato jokios kitos procedūros, Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams bei rangovams, taip pat išlaikytiniams taiko bendrąsias imigracijos taisykles, o tai vertintina kaip NATO SOFA neatitinkanti praktika.

Šiuo metu jau yra aktualus Statuso pažymėjimo išdavimo poreikis karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams bei rangovams (fiziniais asmenimis, rangovų darbuotojams), taip pat išlaikytiniams, kurių planuojamas atvykimas į Lietuvos Respubliką – **iki 150 asmenų per metus**, taip pat numatoma, kad gali būti aktualus Statuso pažymėjimo išdavimo poreikis kariams – **50 asmenų per metus**.

4. Projektų esmė. Siūloma:

- sistemiškai papildyti TOĮ nuostatomis, išplečiančiomis TOĮ reguliavimo sritį rangovų ir išlaikytinių atžvilgiu.
- nustatyti, kad dalyvaujantiems tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose renginiuose kitų valstybių karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams bei rangovams (fiziniais asmenimis, rangovų darbuotojams), taip pat išlaikytiniams, atvykusiems gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau nei 3 mėnesius per pusę metų, išduodamas *Statuso pažymėjimas*, patvirtinantis asmens teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje jame nurodytą laiką, asmens statusą pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl karinių pajėgų statuso, jomis grindžiamus susitarimus, taip pat Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus. Siūloma

nustatyti, kad Statuso pažymėjimas taip pat išduodamas dalyvaujantiems tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose renginiuose kitų valstybių kariams Krašto apsaugos ministro nustatytais atvejais. Siūloma nustatyti, kad Statuso pažymėjimas yra asmens dokumentas, prilyginamas leidimui laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. TOĮ projekte numatoma, kad Statuso pažymėjimo formą, išdavimo, keitimo ir panaikinimo tvarką nustatys vidaus reikalų ministras suderinęs su krašto apsaugos ministru. Planuojama, kad, siekdama Statuso pažymėjimo išdavimo asmeniui, krašto apsaugos sistemos institucija kreipsis į Migracijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos. Numatoma, kad Statuso pažymėjimas bus išduodamas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo reikiamų dokumentų ir informacijos gavimo. Jis bus išduodamas ne ilgiau nei 3 metams, o jeigu numatomas asmens buvimas Lietuvos Respublikoje trumpesnis nei 3 metai – buvimo laikotarpiui ir dar 3 mėnesiams, tačiau ne ilgiau nei 3 metams. Apie tokio naujo tipo dokumento pavyzdžio sukūrimą ir jo galiojimą Lietuvos Respublikoje turės būti informuota Europos Komisija, remiantis 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) 39 straipsniu.

- nustatyti, kad rangovų (fizinį asmenų ar rangovų darbuotojų) ir išlaikytinių, kaip ir kitų kategorijų asmenų, vykimo per Lietuvos valstybės sieną atveju taikoma specialioji valstybės sienos perėjimo tvarka.

- numatyti, kad sprendimą leisti atvykti rangovams į Lietuvos Respublikos teritorijoje rengiamas pratybas ar organizuojamus kitus renginius priima krašto apsaugos ministras. Tokia sprendimo priėmimo tvarka siūloma atsižvelgiant į tai, kad rangovai nepriskiriami karinėms pajėgoms. Sprendimuose leisti atvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje rengiamas pratybas ar organizuojamus kitus renginius rangovams bus nustatoma maksimali rangovų (fizinį asmenų, rangovų darbuotojų) buvimo Lietuvos Respublikos teritorijoje šių pratybų ar kitų renginių tikslais trukmė.

- kaip laikiną sprendimą iki tol, kai bus išduodami Statuso pažymėjimai, nustatyti galimybę Lietuvos Respublikoje esantiems kitų valstybių karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams bei rangovams (fiziniams asmenims, rangovų darbuotojams), taip pat išlaikytiniams gauti laisvos formos pažymą, patvirtinančią, kad asmuo yra atvykęs į Lietuvos Respubliką pagal Lietuvos Respublikos tarptautinę sutartį dėl karinių pajėgų statuso ir turi teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pažymoje nurodytą laikotarpį. Pažymoje būtų nurodomas asmens vardas, pavardė, numatomas buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpis. Panaši praktika yra taikoma Vokietijos Federacinėje Respublikoje, vadovaujantis Susitarimo, papildančio NATO SOFA šalių susitarimą dėl užsienio valstybių karinių pajėgų, dislokuotų Vokietijos Federacinėje Respublikoje, 5 straipsniu, kuris numato laikinos pažymos išdavimą išskirtiniais atvejais kariams, karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams ir išlaikytiniams, laukiantiems pažymėjimo išdavimo ar jį praradusiems (išduodama laikina pažyma galioja iki pažymėjimo išdavimo).

5. Derinimas. Projektas pateiktas derinti Finansų, Teisingumo, Vidaus reikalų ir Užsienio reikalų ministerijoms. Užsienio reikalų ministerija Projektui pritarė be pastabų. Į Finansų ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Vidaus reikalų ministerijos pastabos aptartos darbo tvarka, dėl dviejų Vidaus reikalų ministerijos pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas atitinka Vyriausybės programos 306 punkte („306. Sieksime visomis priemonėmis stiprinti transatlantinius ryšius, Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) santykių tolesnį glaudinimą. Būtina pasiekti, kad nuolatinių JAV ir kitų NATO narių karinės pajėgos būtų nuolat dislokuotos Lietuvoje ir kitose Vidurio Europos valstybėse“) nustatytus tikslus.

7. Projekto įgyvendinimo kaštai. Prognozuojama, kad įgyvendinant priimtą įstatymą Lietuvos migracijos informacinės sistemos atnaujinimas papildant nauju procesu gali kainuoti apie **61,2 tūkst. eurų**. Asmens dokumentų išdavimo informacinės sistemos atnaujinimas, sudarant galimybę

išrašyti Įstatymo projekte minimą Statuso pažymėjimą, gali kainuoti apie **60 tūkst. eurų**. Kasmet pažymėjimų blankų gaminimas, priklausomai nuo reikalingų išduoti pažymėjimų skaičiaus, gali kainuoti **nuo 4 iki 40 tūkst. eurų**. **Lėšos bus skiriamos iš bendrų Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų** (arba sudarant biudžeto lėšų naudojimo sutartį tarp Krašto apsaugos ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos, arba perskirstant biudžeto lėšas tarp asignavimų valdytojų), todėl Įstatymo įgyvendinimas papildomų valstybės biudžeto lėšų nepareikalaus.

8. Dalykinio vertinimo išvada: siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Indrė Sabienė